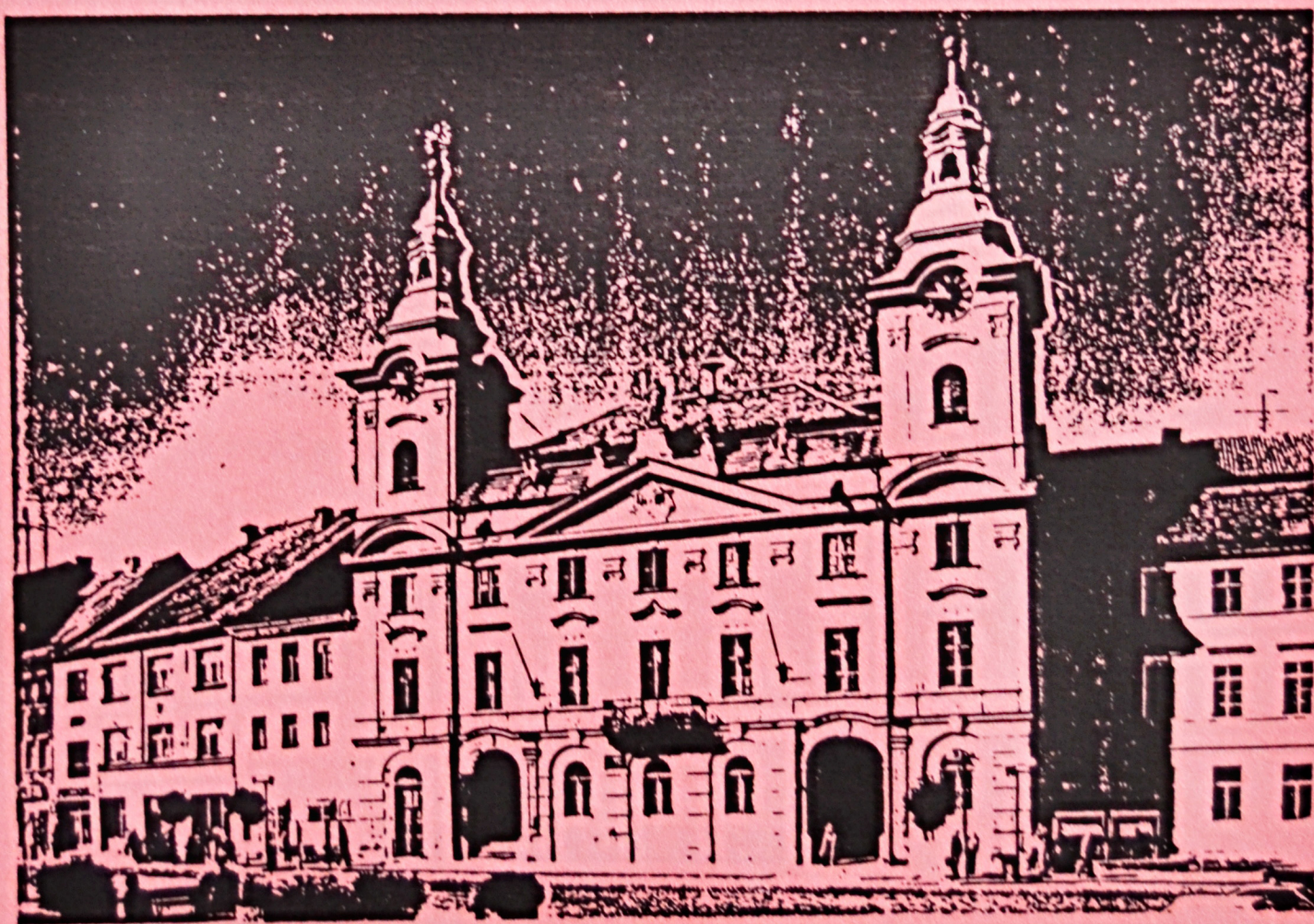

ŠRÁMKŮV PÍSEK

ZPRAVODAJ

č. 5

KVĚTEN 1992

O tak zvané krizi divadla

Upřímně řečeno, nepřál bych si být v kůži kteréhokoliv z divadelních kritiků, kteří po léta letoucí dozírají na české divadlo, radí mu, udílejí pochvaly a důtky, hloubají o kulturním poslání divadla a podobně; mám totiž za to, že je nemůže naplnit uspokojením, ohlédnou-li se po svém životním díle. Za těch posledních deset, patnáct let je vývoj divadla u nás rozhodně sestupný: jeho ohlas v lidech, v lidu, v nových pokoleních je slabší a slabší; úroveň repertoáru nepochybně klesá; dramatická produkce ochabuje a tak dále. Jak věci vypadají, nezdá se, že by tito povolání ochránci dramatického umění mohli důstojně tvrdit, že vykonali svou povinnost.

Dovolím se jít o něco dále; odvažuji se říci, že máme stejně krizi divadelní kritiky, jako máme krizi divadla. Nelze na příklad tvrdit, že by naši divadelní recensenti byli nějak oživující, že by se dovedli pro divadlo rozehřát natolik, aby vzbudili pocit, že tu o něco jde, co se musí vidět a s čím stojí za to žít. Budiž řečeno na jejich omluvu, že mají-li (v Praze) absolvovat rok co rok nějakých sto, stodvacet premiér, jsou pochopitelně, jak říkají naši sousedé, theatermüde a nemají už co říci, ledaže režie byla přiléhavá (místy vážla, vypracovala kus do podrobností) a že ti a ti herci se zhostili s úspěchem svých rolí; což ovšem nevzbudí v nikom neodbytný dojem, že je lépe jít do divadla nežli do baru...

(KAREL ČAPEK: O tak zvané krizi divadla, II. Kritika, Lidové noviny, 1. 3. 1933)

Pravdomluvné slovo

Řekne-li se automatické postavy, pak mi nejprve naskočí představa odlidštěných bytostí - automatů, jakýchsi podivných strojolidí. Avšak v případě pražského Divadla důvěry se u produkce Automatické postavy č. 2 tato představa nenaplnila, a nenaplnila se ani představa jakési volné, "automatické", z umělých

civilizačních bariér vyproštěné a tudíž spontánní tvorby. Úvodem předeslal šéf souboru a výrazná charismatická osobnost Zdeněk Šimanovský, že nepůjde o divadlo. Poté se před zraky diváků i za jejich aktivní účasti začala odvíjet kultivovaná psychohra s divadelními prvky. Hra, do které by diváci čili účastníci měli vstupovat přeci jen trochu předpřipraveni.

U mladých herců, či spíše demonstrátorů, je patrná snaha zbavit se ostychu, nabourat plůtky konvencí, jimiž se obklopujeme, a komunikovat s lidmi. Nabídnout jim svou ruku a pravdomluvné a upřímné slovo. Přes proklamovanou nedivadelnost se při "improvizaci" na dané témata jednotlivé skupinky uchýlovaly - úměrně tomu, o kolik měly více času - k větší a větší divadelnosti. Nejzdařileji proto dopadla "improvizace" první, v níž navíc účinkoval jeden z diváků (pro doplnění počtu). Jejich následovníci se snažili hrát divadlo a přitom začaly vadit nedostatky v hereckém projevu; jež jsou při společné "hře" snadno přehlédnutelné. Divadlu důvěry by prospělo, kdyby si ujasnilo a pevněji vymezilo hranice nedivadelnosti a divadelnosti a také pojem improvizace. O improvizaci se vedly spory na Šrámkově Písku před několika lety, když zde vystupoval Dušek se Zbrožkem - co je a co už není improvizace, nakolik je možné opravdovou improvizaci připravovat předem apod. Jisté však je, že vystoupení, jež se na dané téma připravuje deset i více minut se od čisté improvizace "poněkud" vzdaluje. A pokud by se snad někdo domníval, že je lepší (protože snazší) improvizovat, než hrát divadlo, dopustil by se životního omylu. Improvizace, stejně jako koní do žlabu, musí být dána. Automatické postavy č. 2 nepochybně obsahovaly řadu improvizčních prvků - t.j. i okamžiky velmi slabé: např. neskutečně odcajdaní Slavíci z Madridu.

V dané podobě má úsilí Divadla důvěry smysl a význam především pro jeho členy. Pokud by mělo časem jejich konání oslovit i diváckou obec, stálo by za to připravit si pevnější strukturu pořadu; případně celého volného cyklu, v němž by zůstalo dostatek volného prostoru i pro hravost, fantazii a okamžité nápady zrozené z nových situací.

Zdeněk Aleš Tichý

Hra na šarády

Divadlo důvěry začalo netradičně - místo herců rozvíčují diváky! A ti jsou masírováni - nikoli slovně, ale ručně - s patřičnou vehemencí. Tak, diváci se nám rozhýbali, teď ještě rozdýchat. A můžeme se i odreagovat řevem. Dobře jsi řval, diváku! Zvlášť ty, kterého už předpřipravila dílna Igora Samotného. Nějak se nám v tom čínorodém ruchu ztrácejí herci... Ale ne, ti sedí na jevišti, respektive v prostoru jevištní akci vyhrazeném. Rozvíčený a rozdýchaný divák dostává úkol: napsat na papír slova pojmenovávající nejčastější příčiny dětského strachu. A diváci tvoří. Nejprve pojmy a pak z pojmů situace. Tak, scénář bychom zhruba měli hotový. Diváci odvedli kus práce a co herci? Konečně přichází jejich chvíle: vytvořit z připravených situací krátké improvizace, to už je úkol členů Divadla důvěry, posíleného o dobrovolníka z Běžné Hlavy. A my si zatím zazpíváme... Je to něco jako přestávka uzavírající první fázi představení.

V druhé části se předvádějí improvizace vytvořené na trojici slov zadanou diváky. Připomíná mi to šarády - inscenované hádanky hrané pro pobavení společnosti už od nepaměti. Běžte všichni za dveře a pak hádejte, kdo jsem? Áno, správně, jsem kominík! Tak i tady po první scéně odhadovali diváci, která že byla ta tři slova? Bubáci byli jasní, injekce taky a ta třetí... paní učitelka? Druhá byla už složitější - samota, vězení, psycholožka? A z třetí, která se zdála nejšifrovanější, vyplynul vlastní obraz v zrcadle. Ale ne, samozřejmě že o tohle hádání v první řadě nešlo. Podstatná a zajímavá byla fantazie a míra hravosti té které trojice. Myslím, že diváci se nejlépe bavili u té první, bubácké. Měla nápaditost, švih, vtip a byla docela dobře vystavěná. A herci, včetně hostujícího Montaga z Běžné Hlavy byli skvělí. Druhá, vězeňská, měla dobrý start, ale pak se rozplizla v umluvenosti. Třetí začala v duchu téměř psychodramatu mírně stříženého absurdem, a proti druhé vykazovala určitou promyšlenou stavbu. Nicméně, páni herci, je mi líto, ale nerozuměla jsem vám téměř ani slovo, huhlané na půl huby se strašlivou ledabylostí. Škoda, opravdu lituji!

Soubor Divadlo důvěry nesměruje k vytvoření klasické inscenace. Jeho šéf, Zdeněk Šimanovský, je profesorem dramatické výchovy a ta si klade za cíl trochu odlišné úkoly - především probudit v dětech hravost a fantazii, schopnost spontánní tvorby. Proto ani to, co předvedli na Šrámkově Písku, nelze poměřovat kritérii užívanými na hodnocení nastudovaných inscenací. To, co předvedli, nebylo divadlo, byla to hra, vědomá a předem inzerovaná hra s publikem a jako taková byla myslím i přijímána. Jako vstup do sobotního maratónu přehlídkových představení byla jejich hra příjemným zpestřením. Přesto si dovoluji na závěr dvě kacířské poznámky - ta první vyplývá už z předešlých vět: domnívám se, že to, co jsme viděli, by bylo daleko užitečnější ve formě dvou - či vícedenní dílny, která by odstranila horečnatost přípravy a poskytla čas na dopracování a pojmenování problémů, z nich jeden - ne nepodstatný - vidím v rychlém nabalování vyjadřovacích (ve smyslu práce se znakem) stereotypů a jisté, třeba již zmíněné slovní ledabylosti. Druhá poznámka je ryze osobní a možná souboru křivdím. Ale úvodní slova Zdeněka Šimanovského o tom, že se jedná o hru, kterou si soubor už vyzkoušel, inspirovanou knížkou E. Berna Hra na strachy, mi vnucuje myšlenku, že zadámeli určité skupině napsat slova pojmenovávající nejčastější příčiny dětského strachu, musím se nutně setkat s plus minus shodnými pojmy. A pak se mi vnucuje myšlenka o situačních kliše a míře improvizace. Ale možná že tomu tak vůbec není. Nevím. Ať je to tak nebo tak, je dobře, že skupina jako je Divadlo důvěry existuje a dovede si hrát.

Radka Hrdinová

Na jedné lodi

Dividýlko ze Slaného

Ze změní zvuků a hlasů a hudby, tak jak je můžeme slyšet, když se večer vracíme vylištěnou ulicí z otevřených oken... někde hraje radio, někde televize, jinde je reprodukován hlas nám - mezi hudbou - sděluje nejnovější zprávy ze světa... nejdřív nerozumíme - zprávy jsou v italštině a potom se přece

jen zorientujeme a musíme si vyslechnout, tak jak už pomalu začínáme být zvyklí, další dávku hrozivých zpráv...

V této změti vynikne posléze silný mužský hlas, který praví: "Václave Ježku, tebe ustanovují, abys..." A takto se začíná odvíjet modelová hra kmenového autora Dividýlka ze Slaného, Jiřího Šímy. Základním půdorysem tohoto textu, na kterém autor, který je zároveň režisérem a hercem inscenace, pracoval téměř rok, je jakási varianta starého biblického vyprávění o potopě světa. Autor ponechal hlavnímu hrdinovi jeho vlastní občanské jméno Václav Ježek, což na mnoha místech hry vzbuzuje původně nezamýšlené, vzhledem k blížícím se volbám zcela jasné asociace. Není možné, pro kohokoli z nás - autor sám diváky začátkem hry žádá, aby na stavu současného světa byli zúčastnění - aby postava přímého, čestného, avšak příliš dobrotivého Václava neměla v našich myslích přímo konkrétní adresu.

"Byli jsme si vědomi toho, že hra bude spojována s volbami," říká mi v rozhovoru po představení Jiří Šíma, "ale my jsme to ani tak nezamýšleli. Když zkoušíme, snažíme se od těchto věcí a souvislostí spíš oprostit. Mnohem víc nás trápí jistá neusezenost představení, ona tohle byla tak asi pátá nebo šestá repríza. Žijeme a pracujeme na malém městě a snažíme se vymyslet všechno tak, aby lidi nepřestali do divadla chodit a aby každá hra byla jiná, než předchozí... My jsme vloni dělali Revizora, měli jsme s tím celkem úspěch, byli jsme v Norsku... Tak jsme to teď zase chtěli ladit jinak, i ve výtvarné podobě..."

Kde jste sehnali padáky?

"Od kamarádů, samozřejmě..."

Vy jste i režisérem představení. Jak se vám pracuje na vlastním textu?

"Zkoušení je už spíš věcí kolektivní, pracujeme spolu dlouho, známe se, rozumíme si..."

V představení Na jedné lodi je, kromě "ducha dadaismu" ve výtvarnu, použito v mírně parodické rovině hudby Bedřicha Smetany /.. cyklus Má vlast /.. Herecké výkony jsou vyrovnané a na velmi vysoké úrovni. Je znát, že místa, která mají být více

rozehrána, jsou ještě poznamenána jakousi "menší hustotou", ale to je v takovém typu představení běžné a režisér si je toho zcela vědom.

Opravdu nemohu tvrdit /jsou na to svědci!/, že bych z představení odcházela nezasažena. "Kámen" z praku jednoho ze dvou klaunů, kterým se trefil do redaktora LN Z.A.Tichého, zasáhl i mne. Pevně věřím, že případné vysvětlení této náhody jako pokusu o útok na případné recenzenty a kritiky představení, je stejně omylné jako hledání přímého spojení tématu hry Na jedné lodi s blížícími se volbami.

Jarka Šiktancová

Na jedné lodi
Dividylko Slaný

Divácký dojem jednoho ze seminaristů, Ondřeje Bendy :

"Líbilo se mi výtvarné řešení, ale zdálo se mi, že není v některých chvílích využíváno, že jen popisuje jednání herců... Tam, kde došlo k proměně znaků to bylo moc dobré... Některé postavy nebyly přesně určeny, hlavně ti dva klauni, jeden byl ze začátku pesimistický, všechno viděl černě, ale jeho jednání tomu potom neodpovídalo... Také jsem nenašel logiku mezi přechodem od utopeného Václava Ježka - přes jeho sen o prasátku - zpátky na loď... V těch dvou jsem viděl nejspíš dva maloměstšácké klauny, kteří se za všech okolností chtějí mít dobře, každému se vetřou..."

Miluji se s vámi pro vaši radost,

říkal Krišna svým milenkám. A indický host, režisér Devdas Bhardvaj se pro naši radost s námi na své přednášce v sobotu dopoledne rozdělil o autentické zkušenosti s tradičním indickým divadlem. Mluvil o základní indické knize o divadle Natya-Shastra, kterou před asi 5 000 lety sepsal učenec Bharat-Muni. Herci,

režiséři a dramatici jsou v ní zařazeni do nejvyšší kasty indické společnosti, je jim přikládána velká vážnost a jsou uctíváni více než králové /!/. Jaký rozdíl od žebrajících kočovných herců Evropy!

V druhé části nás pan Bhardvaj seznámil s lidovým indickým divadlem které si dodnes udržuje přirozenou, živou tradici. Mluvil zvláště o dvou typech těchto divadel - Ramlila /příběhy o Ramovi a jeho souboje s démonem Ramnou/ a Kshna-Lila /příběhy z Krišnova života, které se hrají na velkých celonárodních indických festivalech.

Nejvíce však pan Bhardvaj okouznil herckými ukázkami z těchto her. Jeho divoký smích, ne nepodobný více kodifikovanému smíchu z tradičního japonského kabuki, snad doteď zní ve zdech místního klubu, kde se přednáška konala.

A jací mají být účastníci divadelního představení podle knihy Hatya-Shastra?

Herci mají mít vysokou morálku, aby se vyvarovali nekalých styků, diváci mají být střizliví, inteligentní, vzdělaní a nesmějí být žárliví a kritici - darmo mluvit. Kritik by měl podle této "zastaralé" knihy být urozený, učený, nestranný, v dramatu zkušený, měl by mít dobrý charakter, být středního věku a expert v hudbě, tanci, umění a řemeslech.

Kolik takových je ?

Vladimír Hulec

P O Z O R , D Í L N A ! ! ! ! ! ! ! ! ! !

- spolupořádají: ARTAMA Praha

Sdružení divadelních aktivit Brno

E X P R E S I V N Í D I V A D L O /nemá dosud podklady od
lektora, jde o velmi pracovní název/

Lektor: Timo Mäkinen /Finsko/

Jeho pomahač: Pavel Němeček
/Olomouc/

Pracovní jazyk: angličtina

Počet účastníků: cca 12

Termín a místo: pondělí 27. července večer - pátek 31.7. Lažánky
a pátek 31.7. - sobota 8.8. (odjezd 9.8.) Hronov

Bezpodmínečně nutná je účast po celou dobu dílny.

VY HRADÍTE: svoji dopravu do Lažánek (cesta do Brna + autobusem
cca 12,- Kčs) a z Hronova domů, stravu po celou dobu

ORGANIZÁTOŘI HRADÍ: vaše ubytování 27.7.-9.8. (do Lažánek spacák!)
dopravu z Lažánek do Hronova 31.7.
honorář lektora a jeho dopravu do ČSFR

Zájemci, hlase se na jedné z níže uvedených adres, kde dostane-
te další podrobnosti, jakmile budou dostupné:

ARTAMA /Karel Tomas/, Sněmovní 7, 118 22 Praha 1,
tel. 02/534848, 534841

SDA /Igor Samotný/, Jírovcova 2, 623 00 Brno, tel. 05/381028

Sdružení divadelních aktivit nabízí:

Dvě divadelní dílny v měsíci srpnu ve středisku Brno - Lažánky

Dílna 1/ 9. - 16. srpna 1992

Dílna je určena všem zájemcům o divadlo a příbuzné obory.

Program : Uvolňovací techniky, dechové a zvukové techniky

Základy pantomimy a nonverbálního herectví.

Komediální herectví

Průpravné prvky z jógy, aikida a indického tanečního
divadla.

Dílna 2/ 16.- 23. srpna 1992

Dílna je určena výhradně lidem, kteří již nějakou dílnu s SDA
absolvovali, tedy možno i navázat na předchozí týden.

Téma: Divadlo a rituál

Aztécká mytologie

Nonverbální komunikace

Součástí dílny bude pokus o nastudování divadelního představení

Cena každé dílny : 380,- Kčs

Lektoři : František Trochta

Igor Samotný

Členové a externí pracovníci Divadelního centra.

Programy budou doplněny přednáškami a videoprojekcí /Artaud,
Brook, Grotowski, Barba, staré divadelní kultury/.

Během dílen je možné koupat se v nedalekém lomu, doplňkově spor-
tovat /fotbal, stolní tenis, volejbal.../ a chodit do pěkné
přírody.

Přihlášky zasílejte co nejdříve, nejpozději do konce června na
adresu : Divadelní centrum, Jírovcova 2, 623 00 Brno, tel/fax
05/381028

Pravá alternativa

O krizi slova v současném netradičním a amatérském autorském
divadle se patrně bude hovořit po skončení XXXI. Šrámkova Písku.
Hledání východisek v improvizaci a nonverbální komunikaci (nebo
spíše v programovém zaměření tímto směrem) je pro letošní ŠP
typické. Úvodní představení odtančila Jumping Hamada, s vyjadřo-
vacími schopnostmi svých těl si zakoketovala i Běžná Hlava a
v sobotu odpoledne nastoupila Alternativní scéna pohybového di-
vadla pod "vedením" Vladimíra Hulce s Performancí č. 10 (pozor -
změna proti programu).

Performance představují volnou řadu vystoupení Alternativní
scény pohybového divadla, z nichž některá se uskuteční pouze
jednou, jiná vícekrát, některá jsou více improvizovaná, jiná
méně - ta se pak mohou dopracovat pevnějšího tvaru. K nim se řa-
dí i Performance č. 10.

Magický kruh a v něm tři nezřetelné, "spoutané" postavy.
Kolem obchází muž oblečený pouze v dlouhé černé sukni a tluče
do tamburíny. Diváci jsou všichni, světlo zhasíná a obřad - předsta-
vení může začít. Představení, jež má svůj řád, a přece v něm dva
lidé nemusejí přečíst shodné významy, postavy, příběh...

Kdesi za kruhem lze ve tmě spíše tušit než vidět hlediště
divadla. Z hlubiny se vynoří postava - kráčí, takřka se vznáší
ve tmě, až stane na jevišti. Zatím se tři dívky vykuklily z látky,

kterou však zůstávají spoutány. Urputně spolu zápolí - živly, čarodějky, smrtelné ženy - v představení se stávají tím i oním. Život a Smrt, Muž a Žena, muž a ženy. Divadlo pohybu a tance, v němž rezonují dávno zapomenuté pohanské rituály a najednou se objeví až gadézovsky laděná scéna - tanec muže s Carmen (nebo snad s ďáblem?). Alternativní scéna (v Písku: Vladimír Hulec, Ivana Štroblová, Antonie Svobodová, Michala Pohanková) působí jako soubor hran, špic, ostnů a pravouhlých ploch. Jeho členové se mnohdy vyjadřují příliš silově a vlnovky, oblouky a drobné ornamenty v jejich projevu postrádám. (V tomto směru je předčí např. Michal Zahradník a Dan Šimek z Jumping Hamady.)

Ne každému je obraz, který Alternativní scéna maluje, příjemný, ne každý by ho chtěl mít na zdi svého pokoje. Ani já ho netoužím potkávat každý den. Avšak alternativní cesta Alternativní scény je mi sympatická - ne snad svou výlučností, ale silou přesvědčení, s jakým svůj divadelní názor dokáže prezentovat na jevišti. Nikoliv jako prázdnou, protestní pózu, nýbrž jako jasně formulovaný a samostatně existence schopný systém.

Tomu říkám pravá alternativa !

Zdeněk Aleš Tichý

Performance 10 /Alternativní scéna Praha/

Viděl jsem kruh, ve kterém se stýká minulost s budoucností, kruh stálého koloběhu setkávání a míjení, kruh na jehož konci a začátku je rozdíl potenciálů představujících 10 000 let. Jak se změnila ona performance, ona magie sváteční kreace posvěceného herce, který snad byl předchůdce brahmána, šamana, jemuž jedinému bylo svěřeno ono "totém a tabu", ono tajemství zachování, ono zázračné proniknutí skrze generacemi prověřenými svatými úkony, činy a pohyby a chcete-li scénickými akcemi ? Ve svém směřování asi nikoliv.

Změnil se materiál, kostým, přírodní objekty nahrazeny umělými, produkty člověka jsou uctívány jako dříve produkty nejvyššího stvořitele, kotlinu v lesích nahradilo zatuchlé jeviště,

měsíční svit ustoupil záři reflektoru, který během svého svitu ještě spaluje usazený prach.

Učinkující bodyartu, performance, performanceartu, new motion picture a já nevím čeho možného ještě, obklopení nemocnou civilizací, která má co dělat, aby zachovala své nejjzákladnější funkce, se realizují prostřednictvím atributů téže civilizace.

Místo čirého pramene kalná delta, místo nevinného dítěte poznamenaný stařec, místo roztouženého jara cynický podzim.

A přece i tak je možné dosáhnout stvořitele a projasnit a proteplít dokonalostí a oddaností a nebo alespoň touhou po ní. Jedině tak může být dosaženo té prosté formule, toho jasného rytmu, toho "óm".

Jedině tak a možná ještě stanovením si vhodného úkolu. Člověk,

jestli je opravdu člověkem, nemůže postavit nekonečně veliký chrám. Chtělo by to zjednodušit ve všech prvcích performance, zjednodušovat akce, omezovat prostředky vyjadřování a hlavně nasycovat a nabíjet vhodnou energií. Pak chudoba sama si určí nejlepší rytmus a sled.

Viděl jsem kruh, ve kterém se stýká minulost s budoucností. Viděl jsem kruh na scéně, viděl jsem příchody a odchody účinkujících, viděl jsem tance a pády na zem, slyšel jsem ticho, zvuky a melodie. Viděl jsem a slyšel jsem. Ale necítil jsem vůbec nic, možná, že mé smysly jsou již rozpadlé.

Váš oddaný

Igor Samotný

Jak mnou prošla Performance č. 10

Rytmičné údery bubínku, rytmus chůze po kruhovém obvodu, spontánné postavy v jeho středu... napětí, neklid, tušení... Přepřeska slabik, hlásek, fragmentů řeči, čistý vokál indifferenční artikulace, rodící se a odumírající v tichu... Ticho. Zvuk bosých nohou na prknech scény. Postavy nořící se se tmy

v okamžiku zrození. Odkud přicházejí a kam mizejí ?
Kam odchází naše vědomí, když opustí tělo ?
Zdráhavé přibližování, opatrné překračování hranice - života,
smrti, doteku ?
Schoulené lidské já v šeru prázdné scény...
Zrození kontaktu - ve škále letmého doteku k strhující dynami-
ce vášně - stravující, agresivní, ničící i obrozující ...
Smích smích útočný, bičující vědomím převahy...
Výkřiky doznívající v hloubce vnímání... Ticho. Údery. Ticho.
Lehkost v gestu vztažené ruky. Černý deštník jako pták puštěný
na svobodu...
Něha i křeč. Uvolnění a tenze. Zrození a smrt.
A pocit očištění.
Děkuju.

/rad/

Dividýlko Slaný - "Na jedné lodi"

Mladočeši po staročesku

Karlínské divadlo sice s Cikánským baronem do Písku nedo-
razilo, ale milovníci "pokleslého" žánru si nakonec přeci jen
přišli na své. Postaralo se o to karlovarské divadlo Jen tak
s hudební komedií Amorem střelení aneb Všechno vyjde najevo
(dle Nestroye a Tyla). Vedle všech alternativ a improvizací
vykvetla kopretina, která nemá ambice stát se orchidejí nebo
kolibříkem.

Prostě jen tak přijít, zahrát, zazpívat, zatančit...
Jen tak? Mladý soubor je až překvapivě dobře vybaven pro zdo-
lání žánru hudebního divadla. Pravda, sice tito "mladočeši" hra-
jí trochu po staročesku, ale při snaze o důsledném naplňování
stylu nelze jinak. Nelze nepoužít klasických úletů k lacinému
humoru a koketérii s kýčem. Zvolená cesta však poskytuje jednu
z možností (a rozhodně ne nejjednodušší), jak se využit divadlu.

Tož, uvidíme, kde se s lidmi z Jen tak setkáme příští se-
zónu, za pět, za deset let. Třeba nám vytřou zrak v nějakém straš-
ně slavném a úspěšném muzikálu, třeba budou hrát v nějakém velmi
dobrém, ale špatně placeném divadle, a třeba budou hrát dále
Jen tak sobě a druhým pro radost v Karlových Varech.

Zdeněk Aleš Tichý

Lesíček - dopis Berušce

Milá Beruško,

předem mého dopisu Ti děkuji za Tvé představení. Byla to
síla. Síla řetězové reakce, síla asociativní imaginace umocněná
docela kultivovaným projevem Tvých protagonistů, projevem ne úpl-
ně dokonalým a scénicky respektujícím prostor a možné mizanscény.
Byla to síla, která, kdyby byla nasměrována ve prospěch výpovědi,
která, kdyby se marnotratně nevybíjela v pouhé formalistické hrát-
ky a která, kdyby autenticky směřovala přes rampu do diváků v po-
době třaskavé nálože významů, by byla hodnotou, před níž bych
se rád sklonil. Zdroje Tvé tvořivé improvizace však mohou být

snadno vyčerpány a mohlo by hrozit nebezpečí, že nemušíš pokaždé poznat prázdnotu volně plynoucí prostorem a proto bych Ti rád doporučil neustálou cílenou absorpci všeho možného a stylové vybrušování.

Zdraví Tě

Igorek Samotný

P.S.

Jednou jsem se ptal Ivana Vyskočila, jak to dělá, že je schopen tvořit na místě před diváky své Nedivadlo a on mi odpověděl, že denně píše. A co píšete, ptal jsem se dál. To je jedno, odpověděl mi, ono z toho vždycky něco vyleze. Piš, prosím Tě, ale neptej se mě co.

Dvakrát o mladém divadle

Kdyby mi někdo před časem řekl, že na Šrámkově Písku potkám pány Tyla a Nestroye, asi bych se nevěřičně zasmála. Kdepak Písek a Tyl! Nestroy možná, ten jde teď v Praze do módy, ale oba dva najednou? A že je zahraje parta mladých lidí, z nichž nikomu není ještě dvacet, tak to už bych se smála, až bych se za břicho popadala. Leč neuvěřitelné se stalo skutkem a soubor Jen tak z Karlových Varů zahrál v sobotním večeru vlastní úpravu Nestroyovy komedie Všechno vyjde najevo a Tylova Děvčete z předměstí pod názvem Amorem střelení aneb Všechno vyjde najevo. Diváků pohříchů nebylo mnoho - kam se podělí členové ostatních souborů? - ale úspěch byl i tak bouřlivý. A přece... s vědomím, že teď proti sobě popudím všechny příznivce tohoto představení - a že jich byla valná většina! - nedá mi to, abych nezveřejnila své rozporuplné pocity. Mladý soubor zahrál starou frašku s otřískaným milostným námětem s viditelnou chutí a elánem. A mě tahle chvályhodná skutečnost poněkud děsí. Nepochybuji o tvrzení kolegů, že v Třebíči byli z tohoto představení nadšení. Mladé obsazení a hraje s takovou rutinou Nestroyovu a Tylovu frašku! Jenže já jsem v Písku. Na přehlídce autorského a netradičního divadla a marně přemýšlím, co je na tomhle představení netradičního.

Autorský podíl lze vyčíst z úpravy a písniček, ale autorský přístup vykazující značnou míru tradičnosti. "Ty malý hošíčku bláhový,/ děvče tě pro mládí nehlaď/ ... často tě pro mládí/ lásky dlaň pohladí..." a "Láska je potvůrka/ sedne i na Turka" - mám pocit, že jsem se ocitla na Vlachovce nebo v Karlíně. Ostatně ani hudební invence nemá k zmíněné produkci daleko. A ti - náctiletí to zpívají s rutinou okoukanou od zkušených subret a hrdinných tenorů. Občas to probleskne podezřením, že si z toho vlastně dělají legraci, ale do parodie to má daleko. Otřískané fóry používají přesně v té otřískané rovině. Cit pro žánr, řekl mi jeden z těch, kdo tohle představení viděl v Třebíči. Možná ano. Ale kde zůstal odstup, který bych u téhle generace předpokládala? A nebo se jim to opravdu líbí. Tak jak je to napsané a tak jak to hrají. A já to nechápu. Prostě jsem mimo. A je to moje chyba. Oni jsou svým způsobem dokonalí. Ale mě to děsí.

Ale abych jenom nezoufala - takového komika v sukních, jakým je Kateřina Hýbová v Evženi, aby člověk za bílého dne s lucernou pohledal!

Lesíček aneb Smrť sa volá Eintopf je titul, který přivezli čerství maturanti hranické Berušky. Tři němečtí vojáci - Jürgen, Hans a Ulrika - se potkají v lese nedaleko Berlína na houbách. A po počátečních potyčkách o úlovek, uvaří si svorně eintopf, snědí ho a umřou. Píše se rok 1933, válka je ještě daleko a už tu máme tři německé mrtvoly. Z lesa je vidět požár Reichstagu a proces s Jiřím Dimitrovem skončí na lyžařském výletu. O něco později je v Maďarsku kontrarevoluce a Béla předstírá, že je orloj. Musí to vyšetřit Sherlock Holmes. Jánošík visí za rebro, nemá syna, zato vnuka a je to vnuknutí. Ještě pořád jste schopní sledovat? A to přijdou ještě husiti! Beruška nám uvařila silný eintopf, v němž nejpodstatnější surovinou jsou čerstvě nabyté maturitní znalosti i neznalosti a nejvýraznějším kořením absurdita zrozená z nonsensu. Kořenili i pepřem daďa, černým humorem a slovní ekvilibristikou, v níž lze odečíst inspiraci kdekým - od V+W po Lasicu se Satinským. A tak dochází k takovým slovním spojením jako: "Já jsem Sherlock Holmes. Nevím proč, ale je to tak." nebo "V říšském sněmu jsou takové stoly, že se pod ně Bulhaři nedají zahrabávat."

Spravedlivě řečeno, trojice Jiří + Jiří + Petr bruslí občas na velmi tenkém ledě improvizace a vypadá to, že se už už proboří. Na bouřlivém přijetí Lesíčku mělo vydatný podíl publikum, generačně i způsobem humoru spřízněné s Beruškou. A popravdě řečeno, tomuto typu představení sluší stručnost, jinak začne být únavné, zvláště jde-li cestou lineárního rozvíjení a přinášení nových motivů, tj. nemá-li důmyslněji propracovanou stavbu. Přes tyto - a ještě další - výhrady musím přiznat, že mi beruškovský eintopf po únavném dni docela chutnal. A přestože karlovarští si dali se svým představením asi nepoměrně víc práce, tihle druzí mi byli... sympatičtější? Možná ve své pražténé posedlosti pochopitelnější.

Radka Hrdinová

VÝSLEDKY ? NE ! Jen nominace a doporučení.

V téměř nočních sobotních hodinách se sesedla komise složená ze zástupců lektorů (vyjma zainteresovaných v představení), redaktorů Zpravodaje ŠP a ARTAMY a po delší diskusi a kratší pranici vyřkla to, na co měla právo, tj.

NOMINACI a DOPORUČENÍ PRO PROGRAMOVOU RADU divadelní žatvy JIRÁSKŮV HRONOV 1992

(výsledky nejsou v okamžiku zapsání konzultovány s jednotlivými soubory)

Na Jiráskův Hronov je ze Šrámkova Písku nominována Alternativní scéna pohybového divadla Praha s představením PERFORMANCE č....
Do výběru pro programovou radu JH je navržen soubor JUMPING HAMADA Pardubice s inscenací TANCUJ, KDYŽ VE VĚTRU ZNÍ ZVONEK, resp. CO SE ZDÁ MRTVÝM, resp.???

Blahopřejeme!

P.S. Nejmenovaný redaktor jednoho z přehlídkových plátků stále prosazoval jednu z Rozárek a chtěl ji poslat na Hronov samotnou, resp. ve svém doprovodu.

Varujeme !

(tom)

JAK TO VIDĚLI LEKTOŘI, ZPRAVODAJ
A HOSTÉ Z ARTAMY :

JAROSLAVA ŠIKLANCOVÁ	IGOR SAMOTNÝ	RADKA HRDINOVÁ	ZDENEK ALEŠ TICHÝ	VITĚZSLAVA ŠRÁMKOVÁ	KAREL TOMAS	MILAN STROJZEK
xx	x	xx	xx	xx	xx	x
x	0	x	0	x	x	0
0	x	0	0	x	0	0
0	x	x	x	xx	xx	xxx
xxx	xx	xxx	xxx	xxx	xxx	xx
N	x	0	xx	x	xx	xx
N	xx	xx	xx	xx	xx	x

xxx - nejvíce
xx - méně
x - ještě méně
0 - nejméně
N - neviděl